

Toespraak van de Minister-president van de Nederlandse Antillen
mevrouw Emily de Jongh – Elhage
Den Haag (Ridderzaal)
9 september 2010

Meneer de Voorzitter, dames en heren,

Dit is het moment waar we lang naar hebben uitgezien. Vanaf 2005, na de referenda op alle eilanden, zijn we begonnen aan een lang en intensief traject, dat we vandaag in een plechtige bijeenkomst bekronen.

Bekronen: een toepasselijk woord in deze prachtige historische zaal waarin al zoveel geschiedenis is geschreven. Dat doen we ook vandaag: samen zetten we de kroon op het werk van vele jaren en markeren daarmee hier in de Ridderzaal een belangrijk moment in onze gezamenlijke geschiedenis, zoals dat ook in 1954 gebeurde.

In de start Rondetafelconferentie van 26 november 2005 op Curaçao, ook onder uw leiding, minister-president Balkenende, hebben we afgesproken hoe wij het grote - en toen eigenlijk voor een ieder nog ongewisse - project van staatkundige veranderingen zouden gaan uitvoeren. We konden immers niet terugvallen op een ruime schat aan ervaring. Er zijn nauwelijks of geen voorbeelden van een geslaagde opheffing van een land. We moesten gezamenlijk die weg verkennen en in kaart brengen. De ontmanteling van het Land de Nederlandse Antillen is dan ook een heel bijzonder, onvergelijklijk proces.

In de slotverklaring van die Start-Ronde-Tafelconferentie hebben we het einddoel geformuleerd. We spraken af dat voor Curaçao en Sint Maarten de status van autonoom land binnen het Koninkrijk het eindperspectief zal zijn en dat de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba een directe band met Nederland zouden aangaan.

Deleted:

In de slotverklaring van het bestuurlijk overleg op 2 november 2006 hebben wij daarna onder meer de contouren vastgelegd van de belangrijkste afspraken die wij maakten: over de rechtshandhaving, het financieel beheer en de schuldsanering.

Op de Toetsings Ronde Tafelconferentie van 15 december 2008 op Curaçao hebben we gezamenlijk vastgesteld dat het pakket aan wet- en regelgeving gereed was en inderdaad voldeed aan de eisen die we aan het begin van het traject met elkaar waren overeengekomen.

Dat omvangrijke pakket aan wet- en regelgeving is inmiddels behandeld en aanvaard door de volksvertegenwoordigingen en ook al voor een groot deel gepubliceerd.

Ik denk met genoegen terug aan de hartelijke ontvangst en de intensieve debatten hier vlak bij, in de Tweede - en in de Eerste Kamer en ben ook dankbaar voor het politieke draagvlak en de brede steun voor het staatkundig hervormingsproces.

Een ander belangrijk onderwerp vormde de toetsing van de overheidsapparaten van de nieuwe landen. Ook dat onderdeel van het proces hebben we met een positief resultaat en op perspectiefvolle wijze afgesloten. Er zijn goede afspraken gemaakt die een waarborg bieden voor de gewenste kwaliteit van de publieke dienstverlening aan de bevolking van de nieuwe landen.

Over de benarde financiële positie van het land en de eilanden is op de Start Ronde Tafel Conferentie intensief van gedachten gewisseld.

Toen is met elkaar afgesproken dat de nieuwe entiteiten een gezonde startpositie zouden krijgen en ook dáár is de afgelopen jaren concreet invulling aan gegeven. Een groot deel van de schulden en betalingsachterstanden is al door Nederland overgenomen, zodat de nieuwe landen meer budgettaire ruimte hebben gekregen om te investeren in onderwijs, gezondheidszorg, zorg voor de ouderen, armoedebestrijding, sport, enz. Want uiteindelijk gaat het ons allen toch vooral om het welzijn van de mens, van de burger van onze landen.

Meneer de voorzitter,

Werkendeweg, zoals dat zo mooi heet, hebben we de route naar het moment van nu afgelegd. We hebben veelvuldig en intensief met elkaar overleg gevoerd. Dat ging lang niet altijd even gemakkelijk, we hebben vaak tot diep in de nacht standpunten uitgewisseld, maar daarbij steeds constructief gezocht naar overbrugging van verschillen van inzicht.

We zijn daar steeds in geslaagd, omdat we het eens waren over het doel dat we gezamenlijk wilden bereiken en elkaar met wederzijds respect steeds vanuit een positieve instelling hebben benaderd. Zo konden we de resultaten boeken die we vandaag bekronen. Er is aan beide kanten van de oceaan veel werk verricht om de overgang naar de nieuwe staatkundige structuur en de ontmanteling van het land op een gedegen, zorgvuldige manier zich te laten voltrekken.

In zo'n transitieproces gaat het in de eerste plaats om mensen, mensen die overheidstaken uitvoeren en het gaat om instituties die voor de burger onmisbare taken verrichten. Die burger maakt terecht aanspraak op een goede dienstverlening door de overheid.

We hebben ons tot het uiterste ingespannen om ook deze aspecten van dit ingewikkelde transitieproces, zowel waar het gaat om de positie van het overheidspersoneel, als de kwaliteit van de dienstverlening door de overheid, met zorg te omringen.

De opbouw van de overheidsapparaten met het personeel uit de bestaande organisaties is in volle gang. Het overheidspersoneel verdient aandacht en een goede werkomgeving. Dank zij hun inzet zal de dienstverlening aan de burger op een hoger plan moeten komen. Daar was het ons immers ook om te doen.

Vandaag zijn we hier in Den Haag voor de laatste keer als “de drie landen van het Koninkrijk” en “de vijf eilanden van de Nederlandse Antillen” bijeen.

Samen hebben we vastgesteld dat wat we in de Start Ronde Tafelconferentie van 2005 met elkaar hebben afgesproken, is volbracht. Al het werk dat vanaf die tijd werd verricht, is voltooid. Immers we staan we aan het begin van een nieuwe periode in de geschiedenis van onze eilanden.

We hebben met elkaar de afgelopen jaren de basis gelegd voor versterking van onze vitale instituties die de veiligheid en rechtszekerheid van de burger moeten waarborgen en voorwaarden gecreëerd voor goed bestuur en gezonde overheidsfinanciën.

Vanaf 10 oktober staan we voor de opgave om vanuit dit gedegen fundament te bouwen aan een perspectiefvolle toekomst voor de mensen op onze eilanden. Dat is de taak die voor ons ligt en dat is wat de mensen terecht – van ons verwachten. Er is veel vergaderd, met goede resultaten. Nu komt het er op aan om die resultaten voor onze burgers zichtbaar en tastbaar te maken

Meneer de voorzitter:

De Nederlandse Antillen gaan nu uit elkaar. Ik ben er van overtuigd dat er in de toekomst t nieuwe vormen van samenwerking zullen ontstaan, maar dan toch vooral uit een wederzijds gevoelde behoefte en omdat mensen, hoe dan ook, met elkaar verbonden zijn en willen blijven. Daarmee geven we daadwerkelijk inhoud aan de geest van het Statuut: een goede samenwerking op basis van gelijkwaardigheid.

Een samenwerking van gelijke partners die uit overtuiging ook de wil hebben waar nodig elkaar bij te staan, en daarmee opnieuw inhoud geven aan de woorden van koningin Wilhelmina: “steunend op eigen kracht, doch met de wil elkander bij te staan”, zoals die op het monument bij de Emancipatieboulevard op Curaçao zijn gebeiteld, nieuwe inhoud geven.

Uitgaan van wat ons bindt en niet benadrukken van wat ons scheidt.

Meneer de voorzitter, ik kom aan het slot:

Veel van onze beste mensen hebben jarenlang met grote toewijding en inzet aan het resultaat van vandaag gewerkt: bestuurders, adviseurs en al die vele ambtenaren. We zijn hen heel veel dank verschuldigd:

U, meneer de voorzitter, die vanaf het begin van dit proces betrokken bent geweest en mevrouw Bijleveld, die zich met hart en ziel heeft ingezet voor de voltooiing daarvan, alsook uw ministers en hun voorgangers;

Onze Arubaanse collega Eman en zijn voorganger en aan onze kant mijn voorganger, de heer Ys en ministers, de gedeputeerden en Bestuurscolleges van alle vijf de eilanden.

U dank ik allen voor uw steun en inzet.

Vandaag is een groot en belangrijk moment, 10 10 10 is gehaald. Dat gaan we samen vieren, maar we beseffen ook dat ons veel werk te doen staat. Daarom: iedereen aan de slag.

We hebben veel verwachtingen bij onze mensen gewekt. Die moeten we waarmaken.

Ons koninkrijk kent vele talen. Er is verscheidenheid ! In al die talen is een uitdrukking hetzelfde: UNITED WE STAND, EENDRACHT MAAKT MACHT, UNION TA HASI FORSA. Dit is mijn motto voor de toekomst.

Ik dank u voor uw aandacht.